

A holdhoz.

[Leopardi*]

*Oh drága hold! Ma lesz egy éve éppen,
Bánattelt szívvel hogy e dombra léptem.
Jól emlékszem: sugárzó fényed omlott
S a távol erdőn, mint most, úgy lebegve:
Bearanyoztad mindenütt a lombot.
De akkor is felhőben és remegve
Találtam arcod könnyeitől szememnek,
Melyek pillámon most is itt remegnek.
Mert fájdalom volt, drága hold, az élet
Es most is az s az is marad, míg élek!
S mégis gyönyört ad lelkemnek, úgy érzem,
E percben is lezajlott szenvedésem.
Hol a remény állandó s gyors az emlék:
A mindörökre eltűnt múltba szállni,
Bár szenvedés az, bánat és akármí!*

Dr. Dengi János.

*) Giacomo Leopardi egyik legnagyobb lyrikusa Olaszországnak. Grófi család sarja ugyan, de egész életében (1798 június 29.—1838 június 14.) szerencsétlen volt. Anyagi nyomorral s betegségekkel kelle küzdenie. Mint a világfájdalom költője, ki a költészetben ez irányt úgy szólván jogosultságra emelte, nemcsak az olasz, de az összes világirodalomban is a legnagyobb.

Dr. D. J.

A véletlen a drámában.

Steiner Oszkártól.

(Vége.)

Eltételezve attól, hogy magában véve nagyon bizarr helyzet egy tragikus hősré, iszonyatos robajjal a kéményből a színpadra bukni és benne az ámuló közönség egy szerencsétlenül járt kéményseprő helyett a csodált Césart ösmeri fel. Don César nem szándékosan teszi tönkre Ruy Blast. Don César nem számításból mászott fel azon kéményre, mely Ruy Blas szobájába vezet; ez pusztán esetleges volt; ezt César egyes egyedül vak szerencséjének köszönheti; ha César valahogy a mellette lévő kürtöt szemelte volna ki, meglehet, hogy valami özvegy kárpitosnak a boltjába jut és Ruy Blas megmenekül. Hogy César ép e kürtöt választotta, ez ép oly kevésbé érdeme Césarnak mint hibája Ruy Blasnak. Ruy Blasnak megsemmisülését tehát Césarnak a csodással határos szerencséjének tulajdoníthatjuk és nem Ruy Blas jellemének. Pedig megkivánjuk, hogy a bukást a hős hibája idézze elő, ne pedig bekötött szemmel járó emberek öntudatlan tapogatozása. Még kirivóbb ezen hiba Schiller egyik hírneves drámájában, a Wallenstein trilogiában. Itt az ifju Piccolomini keresztuton áll. Vagy feláldozza szerelmét és a kötelesség parancsszavára hallgat; vagy pedig a kedves leányért feláldozza a kötelességet. Miksa a helyes utat választja, esküjéhez hű marad és oda hagyja Wallenstein táborát. Piccolomini ez uton boldog nem lehet, mert szerelme vissza vonzza Theklához. — Piccolomini meghasonlik önmagával; Piccolomininek el kell veszni és tönkre kell mennie a szerelem s kötelesség közti emésztő küzdelemben. De ő nem ezen harcz áldozata lesz, hanem Schiller őt lovak által tapostatja össze. Tagadhatatlan, hogy tragikus az, ha egy nemeslelkű ifju hős, mint Piccolomini, száguldó lovak patkói alatt adja ki lelkét, de a bökkenő ott van, hogy a lórbukásnak a szerelemhez meg a tragikai botlásához semmi köze. A lebukás tisztán véletlen, tisztán esetleges; Piccolomini tehát nem önhibájának esett áldozatul, hanem a véletlennek. Ez körülbelül olyan, mint ha Shakespeare Hamletnek azzal vetett volna véget, hogy a kételkedő dán királyfit beleejtetté valami meszes gödörbe, melyet a hanyag kőművesek elfeledtek volt befedni. Ez nagyon szomorú volna így, meg kulturhistóriai tekintetből talán érdekes is; hibája csak az lenne, hogy így Hamlet a véletlennek esne áldozatul, pedig mi megkivánjuk, hogy skepticismusa semmisítse őt meg.

Ilyen tulságok és visszasságok keletkeznek, ha az esetleget tülhatalmasodni engedjük. A tragédia nem türi meg ezt s hiában igyekszünk ezeket egygyé gyurni, mégis kivál.

A drámának egyéb fajai, mint a középdráma és a vigjáték még inkább elszivelik, mert sem a színműnek, sem a vigjátéknak nincs oly magasztos célja, mint a tragédiának. A vigjáték csak nevetetni akar, vagy legjobb esetben: nevetetve javítani. A tragédia célja, mint már említettük, a hallgató lelkének felemelése. A tragédia személyei nem közönséges emberek, hanem óriások, nagy erőkkel, nagy képességekkel.

Érezték ezt a régiek és azért adtak hőseik alá kothurnusokat, hogy kimagasodjanak a többiek közül; azért törölték el a prózát és hozták helyébe a kötött beszédet, anapestusokban és jambusokban. A középdráma az életet teljes egészében festi, tragikai mint komikai oldalát, a különböző színek szép harmonikus keverékében. A vigjáték csak komikai oldalát emeli ki az életnek, csak vig alakokat hoz színre és az erős megvilágítás azoknak fogyatkozásait illeti. És a dráma e fajában, bár bizonyos korlátok között, a véletlen meg is van engedve. Ha meg akarjuk tudni, hogy miért, úgy el kell egy perczre hagyunk az aestetikai fejtegetéseket és vissza kell térni az általánosra, az életre.

A véletlen lehet vagy jó hatású, vagy rossz, vagy közönyös. A közönyöst itt figyelembe nem vesszük; megmarad a jó meg a rossz. Jó a véletlen akkor, ha hatása saját törekvésünkkel egybevág; rossz, ha ezzel ellenkezik. Az emberi természet gyarlóságában rejlik az, hogy tárgyilagosan bármi rossz légyen is valami, ha nekünk hasznot hajt, úgy enyhébben ítélünk róla; viszont, bármi nagy légyen valaminek objectiv bece, ha az ránk nézve káros, úgy elítéljük azt. Így a véletlent is. *Ha a véletlen ránk nézve hasznos, úgy elfelejtjük, hogy az csak esetleges és elhítetjük magunkkal, hogy annak úgy kellett lenni. Ha a véletlen azonban káros hatású, úgy bizonyára nem fogunk megfeledkezni az **esetleget** hirdetni balsorsunk okozójául.*

Ilyen az egyes ember; ilyen az egész emberiség. Ilyen az egyes néző; ilyen az egész publikum. Ha a vigjátékban a hőst veszély fenyegeti és ő ebből egy szerencsés véletlen által megszabadul, úgy a néző örül, csakhogy kedvence megszabadul s nem kutatja, hogy a mentő körülmény véletlen volt-e vagy sem. Így van ez Tartuffében. Itt a derék családapa már már elvész, már torkán érezzük Tartuffe körmeit, midőn a védlevéllel megérkezik a királyi követ. A küldött megjelenése a válságos pillanatban nem csak véletlen, hanem merő rögtönzet, *deux ex machina*. De ezt a néző nem bánja. Ő csak örül, hogy az alakoskodó Tartuffe meg van büntetve és a család kiszabadult a hálóból; a jó változást előidéző okkal a közönség tovább nem foglalkozik. És ép ezen oknál fogva, hogy nem ütközik össze kívánalmainkkal, a vigjátékban ez egészen meghonosult és így alig van vigjáték, melyben véletlennel ne találkoznánk. A vigjátékban nem is hiba ez, bár ajánlható minél szűkebb térre szorítani itt is. Ennyit a vigjátékról.

Ha most az összes mondottakat egybe foglaljuk, úgy felállíthatjuk a szabályt: *A tragédiában a véletlen teljesen ki van zárva; a vigjátékban meg van ugyan engedve, de csak bizonyos határok között.*

És e szabály ellen a drámai hatás tönkretétele nélkül nem vétünk. Bármit mondjon Hugo Viktor! Bármit mondjanak a francia romantika fölönt bajnoki, bár mennyire igyeksenek minden korlátot, minden törvényt lerontani! Vanak törvények a művészetben, melyeket figyelmen kívül hagyni annyit tesz, mint a drámát megsemmisíteni. Ezek közé tartozik a fentemlített is. Ezen törvény fen fog maradni, mert fenn kell maradnia és nem veszhet el, mert vele együtt elvész a dráma is.

Elhagyta m . . .

Elhagyta messze, el
 A szeretett hazát,
 Mint ingó levélke
 Ha elhagyja a fát.
 Letépett kebléről
 Sorsom hideg szele . . .
 Idegen határban
 Kell bolyongnom vele.

Éltem itt oly sivár,
 Olyan örömtelen,
 Csak lelkem árnyéka :
 A bánat jár velem —
 S örülve titokban
 Hogy újra feltalált ;
 Csak inti nyomomba
 Mindenütt a halált.

Hejh! ha csak szállhatnék
 Az örömmel tova,
 Tudom, hogy nyomunkba
 Nem találna soha.
 Ölelném — hallgatnám
 Rózsás ajka szavát . . .
 A bú meg mérgében
 Megölhetné magát!

De ninesen örömem,
 S bánataim nagyok,
 Szép hazám fájáról
 Elhullt levél vagyok.
 Fára még tavaszkor
 Uj lombot ad az ég —
 Hanem én nem tudom
 Vissza térek-e még.

Hej! elhullt levele
 Nem én vagyok esupán ;
 Elhullnak lombjai
 Sorban, egymás után.
 Pusztulunk, elveszünk
 Mint szivből a remény,
 Melyet kiolt, elől
 Egy másik érzemény!

Kántor Imre.

Talált levelek.

VII.

— 1854. április 10.

Mélyen tisztelt grófhölgy!

A szűz, ki buzgalommal ölel ártatlan lelkéhez mindent, a mi szent s mit a hit elébe ad, angyal e földön. Ezt mondtam IV. levélben. S hogy Ön is ily valódi angyal legyen és maradjon is: nyissa fel, kérem, szivkertének ajtaját és engedje meg, hogy azon beléphassek és elhinthessem ottan azon egészséges magvakat, melyeket a religio illatdús virágairól szedegettem.

A tapasztalás nagy könyvéből tanultam, hogy attól, hogyan teljesítettnek a szülei és gyermeki kötelmek, igenis attól függ a családok boldogsága, a házi élet békessége, a népek nyugalma, az országok sorsa s egykor a lélek örök üdvössége. Szent és édes a kötelék, mely a szüléket és gyermekeket egymáshoz fűzi. Szentek a kötelmek, melyek e viszonyból származnak Isten oltá az emberi szivbe a szülői és magzati szeretetet. Isten maga irta a törvényt, mely a szülék és gyermekek kötelmeit kiszabja.

A szülei kötelemeket mellőzhetném ugyan, de mivel az élet útjára óhajtanék Önnek hasznos elmélkedéseket nyújtani, talán nem cselekszem haszontalan munkát, ha azokról is szólok, még pedig azért, hogy belássa Ön, hogy a szüléknek gyermekeik irányában nagyon fontos kötelemük vannak, melyeket ha elmulasztának teljesíteni, Isten ellen véténének, minthogy azokat Ő szabta elébök. A jó gyermek tehát a szülék parancsait úgy fogadja, mint Isten parancsait; azok akaratának oly szíves készséggel hódoljon, mint Isten akaratának; mert a szülék Isten helyettesei és képviselői.

A gyermekre vigyázni, őrszemmel kísérni annak fejledező lelki tehetségeit, hajlamait; kiismerni jó és rossz tulajdonait; mindig tudni: hol van és mivel foglalkozik? — ez a szülék egyik kötelem. — A gyermek a szülék szemfénye, úgy is kell arra vigyázniok, mint szemfényökre. A szülei vigyázatlanság olyan fa, melyen mindig keserű gyümölcs terem, melybe mind a szüléknek, mind a gyermeknek foga belevásik; oly forrás a szülei vigyázatlanság, melyből mindig a keserűség vize fakad fel s a merre foly: mindenütt bánatvirág növekedik nyomában.

Nem természetem a hizelgés asztaláról enni kenyereket; de meggyőződésemet kivált tapasztalásból meritett meggyőződésemet ott, hol jónak látom, kimondani lényemmel egybeforrott. Tehát szilárd meggyőződésemet mondom ki akkor, midőn arra intem és kérem Önt: leborulva adjon hálát Istennek azért, hogy oly gondos szülékkel áldá meg, kik a vigyázási kötelességet Ön felett gyakorolni első teendőjöknek ismerik, kik vigyáznak testére; mert a testi épség egyik drága földi kincs; de főképp vigyáznak lelkére; mert a lelki épség örökké boldogít; kik arra törekedtek leginkább, hogy a mint gyarapszik az időben: gyarapodják a jóban is.

Nézze az utcán kóborgó, félmeztelen, éhező gyermekeket, kiknek szüleik vagy elhaltak, vagy gondatlanok, kiket nem szeret senki, kikkel nem törődik senki. senki! . . . Mily boldog Ön, kit az isteni gondviselés éber és gyöngéden szerető szülékkel áldá meg! Tisztelje, szeresse tehát őket úgy, mint Isten helyetteseit, képviselőit.

A h o n v é d .

Tisztelet, becsület az ész- és tudománynak
S ki azzal áldoz az imádott hazának:
De ki azért vére- s életével áldoz:
Nines kifejező szó magasztalásához!

— Csonka lábú koldus, fővegét levéve,
Házzól házza jár, megy, darab kenyért kérve,
De sok, hajh! sok helyen nem nyíl neki kilincs!
S ki meg befogadná, annak kenyere nines.

Csonka koldus rongyban. Göresös botja: mankó.
Menni kell szegénynek, veri bár zimankó.
Zeng, dörg, esattog az ég. Villám villámra hul.
Csonka koldus szeme, areza lángba borul . . .

Villám villámra gyúl! Menykő hull menykőre!

— Mintha azt hallaná: „Előre! előre!”

És az a göresös bot a koldus kezében

Mintha szurony volna, úgy áll benne éppen.

„Előre! előre! Csak véli hallani . . .

És rohan a koldus. — — Akarna rohanni,

Oh! de összerogyik. . . Üres a hónalja! . . .

— A menydörgést is túl kiáltja bus jajja. . . .

Véletek: a koldus talán játékot üz?

Nem, nem! Arezán a láng: szentörjögési tűz!

A honfíbanat és nagy nyomorusága

S a villámesattogás eszét megzilálta. . . .

Ég dörgése mintha vezényszó lett volna?

Honvédeket híván harezi rohanóra!

De a koldusra mit tartoznak mindezek!

Majd megmondják egykor azt az igaz Égek!

Mert csak az Ég tudja, hogy ő mit szenvedett!

Mért nyomorult: béna? S hogy ő miért vérezett?

Azt hajh! oh fájdalom! tudja egész ország!

— Szegény koldus de csak könyvtől ázik orezád. . . .

Mért nem lehetsz villám? De minek? Ott az Ég!

Nyomorodért megáld. . . . S azt megboszulja még!

— Föl hát! (talán késő . . .) segítetek rajta!

— Tudjátok-e, mit tesz az a szó, hogy: „rajta?”

„Rajta!” „szuronyt-szegezze!” „tűz!” „előre!” „rohanj!”

Azt teszik, hogy a hon veszedelembe van!

S hogy ez ember: koldus, honnan van az? honnan!

— Honvéd volt a harezban! onnan van az! onnan!

Hogy csonka, nyomorék; hogy mennyi vére folyt,

Azt föl sem hozza „ő!” Katonadolog volt!

Am könyje, nyomora — fölsir az egekre!

— Jaj, a kiknek meg kell felelni ezekre!

— Büszke hun, jász, avar, magyar s ti kun ösök,

A nevetek: ország-világverő hősök!

Mind igaz! mind dicső! De nem régen volt még,

Mikor mindannyinál nagyobb volt a honvéd!

— Hát felednénk őket? e „félisteneket!”

Feledjétek, — de nincs akkor istenetek!

— Koldus: béna honvéd, . . . éhez, rongy takar

— Oh! ha ti nem vagytok: most ninesen a magyar!

Szabó Nándor.

Népszokások.

Írta: Csikós Mihály.

III.

Lakodalom.

Miután a kézfogó megtörtént, lakodalomról kell gondoskodni. Ez rendes körülmények közt az eljegyzés után négy hétre történik. Már sokkal több előkészületet követel mint az eljegyzés. Legelső kötelessége a menyasszonynak nyoszolyó lányok, a vőlegénynek vőfények után látni. Rendesen két vőfény van, első és második. A lányok szüntig osztályoztatnak. Az első vőfény a szónok, ő hivatgat, a második csak mint holdnak a csillagok, hű kísérelje. Ezé a hallgass. Hogy pedig minden istenfia lássa, hogy ők most nem olyan közönséges halandók — virágos pántlikát tesznek a kalapra és az első vőfény mellének jobb oldalára, a másodiknál mellének bal oldalára. A pántlika rendesen három: piros fehér és zöld. Ezen jelvényeket a nyoszolyó lányok tüzik fel. A vőfény igen kitüntetettnek érzi magát, ha pántlikája a földet söpri. Jobb kézbe nádpálca, balkézbe citromba szurt rozmarin, s kész a szegedvidéki vőfény.

A vendégek hivatgatása a lakodalom előtt mintegy 4—5 napra esik meg. Kézügyben van mindig a czédula, melyre rá vannak írva mindazon boldogok nevei, kikhez be fognak kopogtatni. Az utcán ugyancsak nézik ám a lányok, hogy hogy vannak fölczifrázva, meg még haza is szaladnának tisztakodni, ha tudnák, hogy ő hozzájuk is mennek. A követek illő kopogtatás után következőleg köszönnek be:

Szerencsés jó napot adjon az ég ura,
S szálljon le e házba az ő szent áldása,
Illő alázattal engedelmet kérünk,
Hogy mi ezen házba belépni merészlünk:
De mi ezen házhoz mint követek jöttünk,
Hogy meghívást illő tisztelettel tegyünk,
Süke Ferkó vőlegényünk öröme napjára.
A ránk következő hétfő délutánra,
A lakomára általunk meghivatnak,
Egész összes tagja e beeses családnak,
Hogy a többi igen tisztelt vendégekkel
Mulassák magukat öröm és jó kedvvel.

A magyar vendégszeretet őszinteségével fogadják a követeket és első kötelességüknek tartják borral őket megkínálni, kérdezősködni és a figyelmet megköszönni. A vőfények a kitelhető módon mindenre iparkodnak válaszolni és annál kevesebbet inni. De ő reájuk még sok dolog várakozik, azért

Már mostan többet nincs időnk beszélni,
Mert minékünk innét tovább is kell menni.
Már most e szavakkal beszédünknek vége,
Ezzel dicsértessék az úr Jézus neve.

A hívogatás után a vőfények hivatalos kötelessége megszűnt egész a menyasszony ágy vivésig, mely az esküvő előtti estén szokott végbe menni. Az esküvő napján a menyasszony és vőlegény elmennek gyónni. Gyónás után haza sietnek és előkészülnek az esküvőre. A vőlegény csak a násznagygal, a gügyüasszonynyal, szülőivel meg néhány vén asszonynyal megy eskü. öre. A vőlegény nem megy azonnal a templomba, hanem a parochiánál várja az időt, midőn a vőfény eljön a papért.

A vőfények a nyoszolyó lányokkal és menyasszonynyal, vendégekkel együtt mennek a templomba. A vőfény kikéri a menyasszonyt szüleitől, elbucszatja minden rokonától, bocsánatot kér mindegyiktől, feledje el a multat. Az esküvőnél legelől megy a nyoszolyó lány és az első vőfény. Az első nyoszolyó lány most köti a pántlikát a vőlegény kalapjára. A tehetősebbeknél muzsika szóval mennek az esküvőre, ez aztán oda csődíti a környék gyermekeit, kik „Ijjuh! Viszik a menyasszonyt!“ kiáltásaikkal növelik a pompát. Pompát mondok, mert ha nincs rá kilátás, hogy lesz gyermek kiabálás, (eső alkalmával) ugy is fogadnak egyet-kettőt. E nélkül a menet nagyon különös. Esküvő után a menyasszonyos háznál általános evés ivás. Ezután a vendégek elszélednek, míg ismét nem hívják őket. Itt már más legények is segítenek, vendégmegérkezéskor a legény bemutatja magát s vendégeit:

Jó napot kívánok násznagy uraméknak,
S az ide egybegyült beeses társaságnak.
Örülök, hogy ismét itt megjelenhettem,
S megbizott munkámban sikerrel működtem.
Mert ime egy tisztos vendéggel szolgállok,
Kit násznagy uramék kegyébe ajánlok.
Fogadják szívesen e tisztelt esaládot,
S az általuk adott beeses ajandékot.

A vendégek soha sem jönnek üres kézzel, vagy egy pulyka, vagy egy kappan, esetleg a menyasszonynak a'ándék.

Este felé a vőfények a legényes házhoz mennek, hol ép ugy folyik a multság, mint a menyasszonynál. Kis vártatva vissza jönnek a menyasszonyt elvinni. De a násznagy azt tartja, hogy egy menyasszony egy találgatós meséért! De minden törekvés hasztalan, nem bírja kitalálni. Ilyen rövid eszűekre nem lehet egy menyasszonyt bizni, még majd elvesztik. Nincs más mód, mint kudarczot vallva vissza mennek, de a nyoszolyó lányokat magukkal viszik. Kis idő múlva ismét elmennek, megerősítve a két nyoszolyó lánynyal. A legények fölvirágozták kalapjokat, hiába biztatták a násznagyot, hogy ő nekik jó dolguk van, nekik virágot is adtak, a násznagy ur is adjon, ha többet nem is, csak egyet s ez legyen a menyasszony. Bizony nem lendített e semmit a dolgon. Harmadszor is elmennek, de ekkor már vénasszonyokkal vannak erősítve. Hiába minden kerepelés, e vénasszonyok tilója egész kiszáradt, meg is locsolták, de a násznagy mindig csak azt hajtogatja, hogy: „addig nem adom fiam, míg nem mondod, ki ölte meg Kaint.“ Pedig ugy néz ki a nagy tálból, hogy itthon marad a menyasszony, mert ugyancsak múlik az idő, s még sincs megfejtve a kérdés.

— Na öcsém! Szedd össze az eszed, mert különben üresen mentek vissza.

— Tán csak nem Abel szelleme?!

— Ördögöd van! Viheted a mennyasszonyt.

Most meg már a mennyasszony akaratoskodik.

— Édes hugom, kedves kincsöm, ne félj, jó helyed lesz ott, lesz apád helyett apád, anyád helyett anyád, testvér helyett testvér, meg még szép derék urad is. Öltözz kedves hugom, mert már sötét lesz. Bizony kelletlenül is öltözik a mennyasszony, azaz nem is öltözik, csak öltöztetik. annyira elérékenyült, hogy még csak a kezét sem bírja emelni. De hát mire való a két vén asszony nyelve? Meg a keze, csak hogy rá adták a csurákat! Még szinte elő e hányja a lábát, amiut a vőfények a násznagyok vezetik bucsuzni. Zokog az egész ház, a mennyasszonynak ezavai sem lehet venni; igazán elfanyalódik az ember szíve, még a vénasszonyoké is, pedig azt beszélik a mennyasszonynak, hogy ők nem sirtak annak idejébe. De csak régen is volt. Ropognak a pisztolyok, van „Rákóczy“, van „Isten veled“, kéri a bocsánatot a vénasszonyok, hogy alkalmatlankodtak, de nem tehetnek róla, mert ezt a fölséges uristen így rendelte. Ha már közzel vannak a legényes házhoz, a vőfény elsüti rozzant pisztolyát, jlt adva, hogy közel vannak, Fáraó népe is kirukkol a kapu elé, rázendítik a marsot meg a tust. A küszöbnél várja a vőlegény mennyasszonyát, az örömanya is előhúzza a pruszlik mellől a fontos kalácsot, átadja az uj párnak, eltörik, a melyik kézbe marad a nagyobb rész az lesz hosszabb életü. Az uj lakó első dolga megolvadni a gerendák számát a pallaton, mert ha ezt nem teszi, ugy szörnyü halált szenved.

Elővezeti a vőfény a mennyasszonyt:

Adjon az uristen szerencsés jó estét,
S tartsa békességbe e háznak vendégét.
Násznagy uram! mi már ismét megérkeztünk,
Most már mondhatjuk, hogy sikerrel működünk;
Mert szép mennyasszonyunk ime megérkezett.
Kérem násznagy uram, fogjon vele kezét!
S fogadják be ötet e szép társaságba,
És részesítsék őt e szép multságba!

Csakugyan szépen is fogadja, mert olyat czuppant piros orcácskájára, hogy szinte meghallatszik. A vőfénynek meg, mert ilyen szép vendéget hozott, egy pohár sör a jutalma. A cigányok kilesik, mikor iszik a vőfény, ráhúzzák a tust, s csakhamar a triszet. Erre a vőlegény a mennyasszonyt, a két vőfény pedig a két nyoszolyó lányt kapja derékon, övék a világ. Táncz végével még a vénasszonyok is rárikkantják az „Eljent“ s kiszáradt torkukat egy pohár sillerrel locsolják meg. Mégcsak most vizitálják a mennyasszonyt igazán, minden szem rajta függ, tud e jól tánczolni, mert ha nem, ugy nem ügyes, nem életre való, hogy ha még ezt sem tanulta meg. Táncz után átöltözik a huki-pirosba, s ebbe van vacsoraig. Hogy pedig sokat ne találjon tánczolni, nehogy meghűtse magát, két vénasszonyt adnak melléje, akiknek joguk

van a kérés elutasítani. Közvetlen a vacsora előtt ismét a menyasszonyruhába öltözik, ő ül asztalfőn, két oldalt a két koszorúslány. Az étkek közt a kolbász el nem maradhat, hozzák is:

Ime itt a kolbász, mely hosszúra nyulik,
Ép úgy mint az élet sok hosszú évekig.
De a mint a kolbász elfogy ezen tálból,
Épen úgy az élet e földi pályáról.

A kását meg következőleg köszönti fel a vőfény:

Valamint ez a zsír hullott a kására,
Hullják rátok szintugy az Isten áldása!
A kását rendelték test táplálására,
Az Isten áldása a léleknek tápja.

Ezután jön a paprikás:

Hozzák a paprikást sózva paprikázva,
Megveszne tőle a németnek a gyomra,
Azért való ez a magyarnak gyomrába!
Nyúljunk azért bele, mindjárt, hamarjába!

Ezután jönnek még a többiek, hasonló verssel kísérve, melyek elsorolása nem lehet czélom.

Míg a legények a szobából asztalt, széket kipakolnak, addig a vénasszonyok bekötik a menyasszony fejét, s mint menyecskét adják vissza a násznagynak. Csakugyan el is ösmeri a násznagy, nincs tehát akadály, hogy megne tánczoltassa az új ember. Ezután a vőfények, násznagy, többi éltes vendégek. Ekkor járják a *s o r t á n c z o t*. Jönnek ezután még külömbféle tánczok, ilyen például a *r o s t á t á n c z*: szoba közepére tesznek egy rostát, s aki a menyasszonynyal tánczolni akar, beletesz bizonyos összeget; sokszor van az, hogy alig tánczol vele két lépést, mert a másik is betette már a „garast”. A „*k á s a t á n c z*” pedig abban áll, hogy a szakács részére gyűjtenek, mert megégette a kezét a kása főzés alatt. Bejön a szakács panaszkodni, hogy megégette magát, gyógyítani kell, de nincs mivel, tánczoljanak hát orvosságra valót.

Reggel tájban már szélednek a fiatalok, s ekkor az öregebbjeié a világ. Nem is mennek haza, mert ők még a kárjátót is végig akarják tánczolni, amely közönséges körülmények közt két napig tart.

Magyar királyok.

Péter király.

Péter a hálás német-, olaszt tolt föl hivatalba;
Sőt a királyné is foglya lévén neki; majd
Durva kegyetlenség, de rövid kormánya után, mint:
Vak s fogoly, elhunyt ő honja javára ugyan.

Aba Sámuel.

Kun Aba Sámuel ime vizály közt trónra került;
 Mert Vazul és Péter czinkosait te legott
 Törbe kerítéd, s áruba adtad Lajta vidéket.
 Ám a magyar nép gyúlt büszke haragra s ezér
 Ménfőnél hadaink Henrikkel harcra kelének;
 Veszteni veszttünk és Aba halva maradt.

Csernus Gerő.

Egy szem ára.

— Elbeszélés. —

Irta: Halasy Béla.

III.

(Folytatás.)

Még egy tavasz következett életre ingerlő mosolyával a hosszú, unalmas téli napok után, — melyeken órákig siratta emlékemet anyám, — a mely azonban boldog tűzhelyünkre örömök helyett sötét, fájdalmas gyászt borított.

A komor tél egyhangúsága eszébe juttatta anyámnak a szivétől szakadtat, az elveszett fiút.

Eveline mellette dolgozgatva gyakran észrevette, hogy anyám az ablak párkányára támaszkodva szóltanul mereng a szürke lomha felhőtömegeken. Keble alig emelkedett, arcának bánatos kifejezés kölcsönze szenvedő vonásokat, s valóban mikor így zokogásban tört ki, még az okos, értelmes Eveline sem tudta, hogy ez a rejtett, a titkolt fájdalomnak a szivsebéből fakadt patakja, mely élete fájának gyökereit mossa ki.

Mindennapos lett házunkban az orvos. Atyám egész külön fogatot tartott készen erre, mert szenvedő anyám idegbetegsége teljesen kifejlődött a folytonos aggodalmak miatt.

A legerősebb gyógyszerek is hatástalanoknak bizonyultak, hogy anyámat üdítő álomba ringassák. Sugár alakja összeesett, arca fehér volt, s valóban a legkisebb változás élete rendjében. a legkisebb nesz, a legcsekélyebb gondolat, melyet gyöngé idegzete elnem bírt, a legkinzőbb izgatottságba hozta.

Szomoru előkészületeket tettek a házban. Már hetek óta nem hagyhatta el beteg anyám az ágyat, az orvos reményvesztetten napról-napra világosabban adta értésére atyámnak, hogy barátokozék meg az elodázhatlan következménnyel, mely nem sokáig várat magára.

Egyik délután Nanont hívatta anyám, s szekrényeit nyitatta fel, melyekben ruhái voltak. Mindegyik cselédjének kijellette ajándékait, egyikről sem feledkezett meg; azután könnyűten merült az álomba, mely alatt halavány arca mégegyszer hazudva az életszint magára, lázas pirosságban gyuladt ki.

A következő hajnalon, — miután egész éjjel virasztották őt mindnyájan összegyűlve — még beszélt néhány szót, suttogott egy nevet,

az én nevemet. Azután imakönyvét kérte, melynek belső czimlapján a születésem volt feljegyezve, gyöngé ujjával ez iratra mutatott; s a nap első sugarainak fellobbanásakor, midőn kívülről az ébredő madarak dala csendült meg az ő lelke menybe szállt. — — —

IV.

Amaz emlékezetes pillanatokban, mikor a Montpellierbe vezető vasuti vonal mellett mintegy félóráig haladtam az engem követő rendőrök előtt, a legkülönbélebb gondolatokkal volt agyam tele.

A rendőrök egész idő alatt egyetlen szót sem váltottak egymással. Közeledő vihart jelzett a suhogó szél, mely egyes rohamokban tört elő, át-meg átjárta az ijedségtől remegő testemet. Fogaim vaczogtak, midőn elgondoltam a válságos helyzetet, melybe meggondolatlanságom sodort. Nem juthaték megállapodásra, hogy mit legyek teendő ha a rendőrök valósággal az említett — s általam sohasem látott, „Corsaire” fedélzetére kísérnek.

Mindenesetre ki fog tűnni a tévedés személyem s a szökevény matrész között, — gondolám magamban, — s e reményemben békésebbnek láttam a közel jövőt, melyet a következő nap fog hozni.

Már látszott Montpellier szélső házainak ablakaiból a leszálló éjsötétbe kisugárzó fény, mikor nagy és sűrű cseppekben kezdett az eső ömleni.

Mit is gondoltak volna ily elfogott bűnösrel a rendőrök! Senki sem számíthat ily esetben a könyörületességre. A szél arcomra csapkodta az eső hűvös cseppjeit, s bár nemsokára beértünk a városba, ruháim és mindenem facsaró vízzé lett e rövid idő alatt.

Gyakran fordultam ugyan meg Montpellierben, de a rendőrség épületét nem ismertem. Ki is gondolhatta volna, hogy lesz idő, a melyben én is megfogok jelenni azon falak közt, hogy méltó büntetést nyerjek az elkövetett hibáért?

Az utcza végén — melyen utunk vezetett — fényes lámpa égett. Midőn közelebb értünk, észrehevém a néhány alakot, kik az ajtó előtt állottak. Kísérőimhez hasonlítottak. Mikor az épület elé értünk, az ajtó feltárult előttem, s én önkénytelenül léptem be.

Többen voltak a szobában, kik helyeikről felemelkedtek, mikor megpillantottak szíjjal összekötött kezeimet.

— Echausont hozzátok? — szólt az egyik, az engem kísérőkhöz.

— Echausont a szökevényt, — felelé a kérdezett rendőr, — bár ő magát nem annak nevezi.

— Mit is hazudtál valóságos neved helyett? — fordult most hozzám kísérőm, a mogorvább.

— Tiszta igazság, — szóltam én, — Aubert Mafflé vagyok.

— Igen-igen Mafflé, — ismétlé gépiesen a rendőr.

— Merő víz ez a fiu, hatalmasan megáztatok. Különben eléggé megszokta a vizet, hisz tengerről szökött.

— Irtódom a tengertől, — mondtam, — sohasem jártam a tengeren.

— Kemény büntetéssel fogod megszenvedni ez irtózást, — így beszélt ismét a rendőrszoba tisztelője, azután órájára tekintett.

— Nyolcz óra, — mondá, — vezessétek a sötét kamrába, hol legalább kinyugodhatja magát. Adjatok neki valamit enni s zárjátok rá az ajtót.

Agyamba kergette e nyilatkozat minden véretem. Éreztem, hogy mozognak ajkaim, de szólni nem tudtam, míg nagy megröltetés után felkiáltottam:

— Kérem uram! tévedés van itt a dologban én nem vagyok szökevény, a mit itt ezen urak mondanak, a „Corsaire“ fedélzetén egy pillanatil sem voltam, annál kevésbbé matróz; hisz atyám . . .

Majd elárultam magam Hisz megöltem Evelinet, gondolám.

— Ki vagy tehát? s miért bolyongtál egyedül, távol minden emberi laktól? Miért futottál, midőn minket szemben veled észrevettél? — ily kérdésekkel vettek vállatóra

Ha megvallom a valót, talán még kétségbeejtőbb állapotba jutok. Teljesen megvoltam győződve, hogy a lövés végzetes volt, hisz ugy emlékeztem, hogy Evelinet homlokon találtam; s mi várhat rám e borzasztó esetben? . . . Mindezt pár pillanat alatt gondoltam.

— Megtognak róla győződni uraim, hogy tévedtek Echauson matróz felismerésében.

— Nevezd meg hát atyádat, — szólt az egyik.

Hallgattam.

— Hol lakol?

Nem mertem válaszolni.

— Hol vetted e matróz-egyenruhát?

— Csak a véletlen, — mondám én, — ha valóban ilyen a matrózok egyenruhája.

— Mutass fel bármi bizonyítékot, hogy nem te vagy a szökevény.

Mindezek oly kérdések voltak, melyekre lehetetlen volt válaszolnom, — s ismétlem, — azon remény, hogy a hajón kétségkívül kiderül a tévedés, hallgatásra készítetett

Ugy látszik, a türelmét vesztő rendőr megboszankodott makacsságnak hitt némaságomon, mert szigoruan fordult kísérőmhöz a következő szavakkal:

— Vezessétek őt a sötét kamrába, s hajnalban kísérjétek a kikötőbe!

Minden erőm elhagyott e perczen, s mintha irgalmat akartam volna e kegyetlen emberektől kérni, karjaimat feléjük emeltem, lerogytam lábaik elé.

— Lám, — mondák — mily hamar véget ért az öntudatos dacz! — s hangosan kacagtak, midőn könyeim megeredtek

— Hallgattassátok el őt, ha kell, — szólt az egyik.

Azután durva kéz rántott fel térdeimről s én ellenkezés nélkül engedtem magam a homályos kamrába vezetetni

A szűk helyen egy vaságy volt, rajta durva szalmazsák, mellette egy fából készült szék s egy korsó, az ágyon durva pokrócz.

— Éhes vagy-e? kérdé az őr.

Szavaira zokogásban törtem ki, mely méginkább erőt vett rajtam, mikor szó nélkül távozott, rám zárva az ajtót és hallám elhangzó lépteit.

Ma már hasztalanul akarnám elmondani azt, hogy mit éreztem akkor. Elhagyatottságomban felébredt emlékezetemben a szülői ház, az a szent küszöb, melyet csókjaimmal halmoztam volna el; az édes anyai karok, melyek átölelve, gyöngéden szorítottak a legforróbb szívhez; eszembe jutott atyám, ki kora hajnaltól késő estig mindnyájunk boldogítására munkált; Eveline, ki a legszebb egyetértésben iparkodott lenni velem, ki pedig oly gyakran, oly méltatlanul tettem őt roszakaratú csinjeim tárgyává. Egy kellemes szoba képe szövődött felizgatott lelkem elé, hol ott ül a család terített asztalnál, párolgó, izletes étkek előtt; láttam a puhán vetett ágyat, s eszembe jutott az ima, melyre anyám tanított . . .

Elfojtott zokogással, könnyes szemekkel, önkénytelenül összekulcsolt kezekkel ereszkedtem térdre a puszta földön ágyam mellett és imádkoztam. Imádkoztam buzgón és soká, mint ahogy életemben soha.

Az ima enyhülést adott, elaludtam . . .

(Folyt. következik.)

E p i g r a m m o k.

Egy tanuló ifjúhoz.

Annyi mi mindent mért tanulunk? . . . Hajlongni se tudánk?

Írói álnevemre.

Versem alá gyakor azt irtam: Orpheus.

Utóbb okultam, most azt írom: *Morpheus*.

Vallomás.

Hitte soká a görög: nem tűr természet üreset.

Erre czáfolatul alkota engem az Úr.

Steiner Oszkár.

A könnyelmű fiu.

— Il ö c k e r Gusztáv elbeszélése. —

Fordította: Magyar Dávid.

I.

„Béke, béke és még sem béke.“

(Folytatás.)

Mig Bodog a pénz fölszedésével foglalkozott, bensőleg reszkető hangon így szólt:

„Még Istennek hála én vagyok az ur a házban. A ház és a telek enyém. A pénz a szekrényben is az én tulajdonom. Figyelmeztetek benneteket, hogy ne ingereljetelek, mert aztán Isten legyen a tanum, végren-teletem csunyán fog kiűzni.“

„Ha így áll a dolog atyám“ — mondá András — „ugy nekem is van beleszólásom; vagy talán azt hiszed, hogy én hiába fogok fáradni?“

azt hiszed talán, hogy én ezért a lustaságért továbbra is küzdeni fogok? Tévedsz, mert én más hová szegődöm. És mi lesz majd akkor?”

„Mi lesz akkor“, — kérdi halk hangon Bárkonyi, — „az lesz, hogy vagyonomból más, mint a köteles részt nem fogjátok örökölni. Ez a fenyegetés megtette hatását, András elnémult. Teréz pedig sirva fakadt.

„Ez a köszönet“ mondá jajgatva Teréz; — „mi küzdünk és fáradunk csak azért, hogy ez a lusta hat városban mulasson és heverjen.

„Ki meri azt állítani?“ kiáltá mérgesen Bódog — „az életé vel lakol!“

„Oh csak ne tetesd magad annyira“ — mondá Teréz. — Mindent tudunk mi itt a faluban. A tanítónak a fia, ki vel d jár, maga mondta, hogy te az előadások alatt legyet fogsz szabad idődet pedig a korecs-mákban töltöd.“

„És ezt a tanító fia mondta?“ — kérdé Bódog elbámulva.

„Az hát“ — mondá Teréz örülve, hogy bátyjának ez egyszer megmondhatta az igazat; — a „nővére még szebb dolgokat is tud felöled.“

„Meg is lakol érte“ — mondá Bódog kalapja után nyulva, s mint a szél elnyargalva a falu másik végén lakó tanítóhoz.

A tanító háza vad szőlővel volt körülültetve, melynek ágai és nyulványai a ház falait teljesen elfődték. A házhoz közeledve, zongora hang ütötte meg füleit. Nem figyelt e hangokra és a szobába lépett.

„Mit látok — kiáltá Ferencz. Bárkonyi barátom minék köszönhetem-e véletlen szerencsét?“

Nem jöttem volna hozzád“ — viszonzá Bódog — ha megsértett becsületedem nem parancsolná, hogy tőled elégtételt kérjek.“

„Elégtételt“ — kérdé Ferencz — és ugyan miért?“

Bódog most elbeszélte, amit oda haza atyja házában, hallott.

Ferencz nyugodtan hallgatta őt végig; beszéde végeztével sajnálkozását fejezte ki a felett, hogy szavait erőszakosan elferdítették, holott ő Bódogot egy szóval sem sértette; ellenkezőleg, elismeréssel emlékezett meg szép tehetségéről és szorgalmáról. — A rejtély nemsokára megoldódott, amennyiben Ferencz atyja utána járt a dolognak, s kisült, hogy leánya, Róza volt e hírek terjesztője, ki is atyjától e miatt szigoruan meg lett dorgálva.

Bódog és Ferencz mint barátok váltak el egymástól s Bódog szigoruan eltökélte magában, hogy Ferencz példájára ezután ő is szorgalmasan fog tanulni

Azon idő alatt, míg ezek a tanítónál történtek, Bárkonyi uram saját házában is rendet csinált, s sikerült az utolsó napot, melyet Bódog otthon töltött, legalább látszólag békében eltölteni. A viszály magva azonban már el volt hintve a testvérek között, mert ha a láng ellobog, hamu fűdi az égő zsarátnokot.

II.

„Elmém még ép, de testem ereje miként a gyertya ellobog.“

A mint az ősz bekövetkezik, a falusi élet varázsa is megszűnik. A dus vetések, melyek eddig a föld diszét képezték s oly vonzó képül

szolgáltak a szemnek, eltűntek; helyettük kórók, dudvák — hervatag száakkal — jelképezik a nagy pusztaságot és mulandóságot. Mily boldogok, kik a tél közletével kiszakithatják magukat a faluból s a városba feljöhetnek. Táncz, zeneestéy, hangverseny, majd színelőadás: mind oly élvezetek, melyekről a falun élőknek alig van sejtelmök.

Bódog is ilyen körbe jutott; a városi élvek öröm poharába fojtotta el a kedvetlen érzéseket, melyek szívében az atyai házban keletkeztek. Legrosszabb esetben pedig tanuló társaival mulatott valamely kétéves híru csapszékben.

Egészen más viszonyok között élt Ferencz — a tanító fia. — Atyjának csekély fizetése alig volt elég arra, hogy a honmaradt családtagokat táplálhassa — Nem maradt más hátra, mint magán-órak adásával tengetni magát. Küzdelmes pálya az igaz, de célhoz vezet. — És már ifjabb éveiben is kell, hogy az embernek bátorsága legyen, mert: „Nincs veszve bármi sors alatt, ki el nem csüggedett.“

Ferencz és Bódog nagyon ritkán találkoztak egymással, mert az egyik kereset-forrása, a másik pedig élvei után futott. Szorosabb barátságban Bódog csak a rendőr-tanácsos fiával, Ervinnel állott. — Jellemük és vágyuk egy és ugyanaz volt. Mindketten rajongtak a városi multságokért. Mindketten gyűlölték a tanulást és a könyveket. — Bódognak kedves, megnyerő modora volt s így rövid idő alatt Tilkony rendőr-tanácsos termeiben egyike volt a legszívesbben látott vendégeknek. A rendőr-tanácsos bizonyára nem jó rá a titkos barátságra, mely fia és Bódog közt fennállott, ha a véletlen kezére nem játszik; a polgárság ugyanis keserű panaszt emelt az egyetem polgárai ellen, hogy azok éjnek idején a csengetyüket elrongálják, vagy a kereskedők czégtábláit fölcserelelik. A rendőr tanácsos rögtön intézkedett, hogy a tetteseket kézrekerítsék s jelentést tett az egyetem rektorainál. A rendőrség éberségének sikerült is a tetteseket elcsipni, de az ügy titokban maradt, mert a rendőr-tanácsos fia Ervin is köztük volt. (Folyt. köv.)

Szokrak Shakespeare színműveiből.

(R o m e o és J u l i a.)

Kora virágra kora hervadás vár.

*

A tűznek ellenszere tűz:
Uj kint keress írud megunt kinodra.
Csak uj keserv, mi ő keservet űz;
Ki balra szédült, az forogjon jobbra.
Szemedbe végy be uj ragályt, és avval
Meglásd, a réGINEK vad mérge elhal!

*

Kékszemü regg mosolyg a barna éjre.
Fénycsiktól tarkul a felhők szegélye
Mint részeg, tántorog a foltos setét,
Kerülve a nap fénylő kerekét.

Mennyi kincs, milyen titkos búbáj van
Elrejtve mélyen, kőben, fűben, fában!

Mi csak a földön é', a legsilányabb,
Valami hasznot ad a földanyának;
S viszont a legjobb, a leghasznosabb,
Kárt tesz, ha felre, tiltott utra csap.
Erény is bűn lesz, rosszul alkalmazva,
S helyén a bűnnek is van néha haszna.

E kis virágcsa zsenge levele

Ölő mérget rejt, s balzsamot vele:
Szagold s gyönyör hat minden izet ált';
Izleld s szíved verése is megállt.

Két ellenhatalom így táboroz

Emberbe', mint fűben a jó s a rossz.

S ha jó fölött a rosz tulsulyal áll: — Hejh! a diatok képemnek egy tokot,
Az őrlő féreg ott van — a halál. Fintort a firtó arczra!

*

Aggok szemében fenviraszt a gond,
S hol gond tanyáz: álom hogy lelne
hont? Mit nekem,
Ha rutnak is vél a kíváncsiság:
Piruljon álarcom helyettem el!

*

— Jerünk hamar, a föld ég talpam
alatt. A medve is azt mondja: semmi
— Lassan siess; megbotlik, a ki
szalad! De tánczra rántják, s bárha kés-
lelkedve,

*

Szót szaporítani már ma nem divat
Ugrál biz ő.

*

— — — — — nehéz
Ónsúly a lelkemen, mely földre huz. Ugy függ az éj sötét arczulatán,
Mint drága ékszer a néger fülén

*

Közli: Gálffy István.

Arany mondások.

A mult csontváz, melyet a jelen
aranyköpenyeggel takar be.

Arab közmondás.

Az ember sohasem ítélni igazsá-
gosan saját képéről, még akkor sem,
ha a tükör előtt áll.

Sainte-Beuve.

A metaphyzika elveszti lassan-las-
san mindazon tért, melyet a tudomány
elfoglal.

E. Vacherot.

Egyedül a jellem az, mi hatalmat
ad, és így a helyett, hogy a politika
emberéről azt kérdezzük: „Van-e kiváló
tehetsége?” helyesebb volna kérdezni:
„Bir-e jellemmel?”

Paul de Bassagne.

A házasságokat, ép úgy mint az
accordokat föllehet osztani egybehang-
zók- és ellenhangzókra. A zenében
egyik ellensulyoz a másikat, együtt-
véve pedig összhangot képeznek.

G. M. Valtour.

Mindenütt csak eselszövény: a ver-
saillesi piactól s a falu lelkészétől
elkezdve fel a pápáig.

Voltaire.

Mészföldben és mesterséges meleg-
gel siettetni lehet a fa növést: elér-
hetjük, hogy néhány nap alatt levelet,
virágot és gyümölcsöt terem — de el
is pusztul.

G. M. Valtour.

Az ifjuság számára.

Egyveleg.

— A „Délibáb“ pályázata. Egy középiskolai VIII. osztálybeli
tanulótól a következő sorokat vettük: Az állatvédő társulat tagja nem
vagyok, de azért a többi süldő Scott Walterek meg Boz-Dickensek
érdekében, nagyon is keményeknek találok a „Délibáb“ pályázati fel-
tétteleit. Szerelem nélkül novella!? Ez olyan, mint a templom torony

harang nélkül. Ez több, mint a mennyire magamformájú halandó ember nyugodt lelkiismerettel vállalkozhat. A literatúrában különben az ember nem is igen találkozik ilyennel, sem nálunk, sem egyebütt. Alig van novella a világirodalomban, melyben ne a szerelemnek jutott volna a főszerep. S nincs ok, miért ezt kárhóztatni. Hogy a „Délbáb“-ból ki vannak tiltva a „kalandos“ novellák, ezt könnyen indokolhatom, ha tekintetbe veszem a lap tendenciáját. De sem ez, sem pedig a lap olvasóinak különböző neme és kora nem képes teljesen igazolni: a szerelmi novella föltétlen kizárását. Bizonyos határok között ez nem lehet rossz erkölcsi visszahatással. Ha t. szerkesztő úr szemet hunyna a szerelemnek és a „kalandos“t jobban megnyomná, akkor sokan nyulnának a babér után, mely most nagyon magasan lógott profanus lelkeik számára. Az első pályázatban részt nem vehettem. Hogy most részt vehetek e, ezt akarom szerkesztő úrtól megkérdezni. A pályázat t. i. kizárólag középiskolai tanulókra vonatkozik, de jul. 15-én mi már nem vagyunk azok, sőt most is csak olyan ablak faszerepet játszunk, hogy kinn se vagyunk, meg benn se, deákok is vagyunk, meg nem is. Szabad e nekünk tehát mégis sikra szállni? Erre kérnék, t. szerkesztő úrtól szives feleletet.

Ezekre nézve válaszunk a következő: Mi lapunk céljánál és irányánál fogva nem közlünk szerelmi dolgokat. Ennek daczára — éppen a levélíró által elmondott okokból — nem zárjuk ki teljesen a pályázati novellából a szerelmet, hanem csupán a kalandos szerelmi dolgokat, mert azok csak az ifjuság elrontására szolgálnak. — A levél másik részében foglaltakra nézve pedig kijelentjük, hogy örömkre fog szolgálni, ha középiskolai tanulóinkat az egyetemen is hivatásunk közé fogjuk számíthatni, s azért az oda menőket a pályázatból semmi esetre sem zárjuk ki. Szolgájanak e sorok utmutatásul a többi pályázni akaróknak is.

Apró történetkék.

A hit jutalma.

Oroszországban nemrég egy hivatalnok halt meg, ki nejét s három gyermekét a legnagyobb inségben hagyta. A szegény özvegy 7 éves fia aztán egyszer egy darab papirosra ilyen levelet irt: „Édes jó istenkém! A hugom ehetnék — küldj nekem 3 kopeket, hadd vegyek neki egy kis kenyeret.“ A fiu szaladt, hogy a levelet annak rendje és módja szerint beledobja a postaszekrénybe. Mig azonban kurta karjai a magasra szögezett szekrényvel vésződtek, egy községbeli pap jött arra, s kérde a fiut, hogy mit akar; meghatottan olvasá el a levelet s rögtön nyújtott némi segélyt a szegény családnak. Arra való vasárnap a két nagyobbik gyermeket — a harmadik még csecsemő — elvitte a templomba s prédikátiót tartott a könyörületességről és jótékonyságról, és tapasztalást szerevén már a család nyomoráról — elbeszélte azt, s a két gyermekre mutatva, adakozásra szólítá fel a gyülekezetet. Maga járt körül a templomban a pénzt összeszedni. 1500 rubel volt az eredmény. — Ez volt a jó isten válasza.

Egészségtani szabályok.

[A Halmay családból.]

VII.

„Mondják, s igazuk van: az ép erős lélek
 Csak ép testben lakik; — ti is bevessétek
 Mélyen elmétekbe, hogy' és mit tegyetek:
 Erős hogy maradjon jó egészségetek!
 A pazarló kincse bár tömérdek legyen,
 Ajtaján a szükség — későn, — de megjelen.
 Ki testi erejét könnyelműn fecserli:
 Kinos betegséggel hamar felcseréli;
 A helyett, hogy ápolná árnyat hintő fáját:
 Tépi, töri, zúzza leveles zöld ágát;
 Vetés helyett földjén durva kóró terem,
 Tengődik azután keserves kenyeren;
 — Mint ki szórja pénzét örök vigalomban,
 Követi a szükség őt, s a bánat nyomban: —
 Az is úgy jár, kit hajt dőre vágy hatalma.
 — Bár sirassa, — nem lesz sohasem nyugalma.

Aranyod, ezüstöd, kincsed ha van, vesd el:
 De ne játszd könnyelműn jó egészségeddel“!

(Vége)

Közli: Halasy Béla.

Hasznos tudnivalók.

— Az újabb háboruk költségei. Valaki kiszámította, hogy a zseniális diplomaták működése folytán mennyi pénzbe és vérbe kerültek az újabb háboruk. — A „vas politika“ Európának 1 millió 748.000 emberébe került; a krimi háboru 750.000, az olasz (1859) 45.000, a schleswig-holsteini 3000, a porosz-olasz-osztrák (1866) 45.000, a mexikói expedíció 65.000, a német-francia 215.000., a török-szerb 25 000, az orosz-török 600.000 embert pusztított el. Ehhez hozzávéve az amerikai háborut 800.000 ember veszteséggel, az utolsó 25 év 2,548.000 ember áldozatot vett; a nélkül, hogy ebbe be volna számítva a kolera, typhus stb. a háboruval elmaradhatlanul járó ragadozó kór-ságok. — E háborukról szóló pénzügyi statisztikai adatok a képet még borzasztóbbra festik. E háboruk ugyanis, beszámítva az amerikai háborut is, nem kevesebbe, mint 66.570,000.000 frankba kerültek; s pedig a krimi háboru 8.500,000.000, az olasz háboru 1.500.000.000, az amerikai 37.000.000.000, a schleswig-holsteini 175.000.000, a porosz-osztrák 1.650.000.000, a mexikói 1.000.000.000, a francia német 12 500,000.000, a török-orosz 6.250,200.000 frankba.

Adomák.

— Hideg tavaszi éjszaka után. Tiszteli a nemzetes uram, ha kin tetszett ma lenni a hegyen, tessék megizenni, hogy nem vette-e meg a hideg az éjjel a szőlőt.

— „Még nem vette meg, de alkuban van rá.“

„Nem úgy értettem, kérem alázatosan, hanem nem vette-e el a fagy a szőlőt.“

„Még nem vette el, hanem már jegyben jár vele. Tisztelem a gazdádát, mondd meg.“

* * *

— Ingyen sem misem. Pinczér, a számlát! — Itt van uram. — Ó, mi ez? Itt tévedés van! — Tévedés, uram? Lehetetlen! Tévedés nem fordulhat elő. Ez az egyedüli, a mi nálunk nem kapható! — Nos, hát ez nem tévedés? Ön a cotelettet így írja: Cotelete! Ó, bocsánatot kérek, mindjárt kijavítom. — Elveszi a számlát és ráírja: Egy t-ért 25 krajczárral több.

Történelmi naptár.

Összeállította: Leitner István.

Május hó.

1097. május 16. A kereszties hadak bouilioni Gottfried herczeg vezérlete alatt, Nicea város alá érkeznek. (Első kereszties hadjárat.)
1632. „ 16. Gusztáv Adolf, a svédek hős királya, Münchenbe vonul.
1848. „ 18. Brandl Károly nevű jogász és Illésy György, mint első magyar honvédek.
1798. „ 19. Bonaparte az „Orient“ nevű hajón az egyiptomi hadjáratra indul.
1291. „ 20. Ptolomais, a kereszténység utolsó védbástyája, az ostromló egyiptomi sereg kezébe kerül. (?)
1813. „ 21. I. Napoleon győz a szövetséges orosz-porosz hadak fölött a Bautzen melletti ütközetben.
1849. „ 21—22. Budavár visszavétele.
1618. „ 23. A harminczéves háboru kesdetét veszi.
1543. „ 24. Copernicus, a legnagyobb csillagász †.
1085. „ 25. VII. Gergely pápa Salornoban (Alsó-Olaszország) meghal.
1831. „ 26. A lengyelek az Osztrolenka melletti ütközetben hősi ellenállás után, a tulnyomó orosz sereg által legyőzetnek.
1563. „ 27. Calvin János †. (1509. szül.)
1812. „ 28. Bukaresti béke.
1463. „ 29. II. Murad elfoglalja Konstantinápolyt s véget vet a görög császárságnak
1848. „ 30. Erdélyhon egyesül az anyaországgal.
1161. „ 41. II. Géjza, magyar király, 32 éves korában hirtelen meghal.

Temesvár, 1883. május hó 15-én.

I. évfolyam.

10. füzet.

DÉLIBÁB.

SZÉPIRODALMI
ÉS
IFJUSÁGI FOLYOIRAT.

Megjelenik havonként kétszer, minden 1-én és 15-én.

Előfizetési árak :

Egész évre 4 frt., fél évre 2 frt., negyed évre 1 frt.

Felelős szerkesztő :

Kiadó-tulajdonos :

LÖWY MIKLÓS. IFJ. MAGYAR DÁVID.

Kiadó-hivatal :

MAGYAR TESTVÉREK PAPIR-KERESKEDÉSE.

TEMESVÁR,

MAGYAR TESTVÉREK KÖNYVNYOMDÁJ A.

1883.

7020 a.

Tartalom.

<p>1. A holdhoz, költemény Dr. Dengi Jánostól 181</p> <p>2. A véletlen a drámában, Steiner Oszkártól 182</p> <p>3. Elhagytam, költemény Kántor Imrétől 184</p> <p>4. Talált levelek VII. 184</p> <p>5. A honvéd, költemény Szabó Nándortól 185</p> <p>6. Népszokások. Csikos M.-tól 187</p> <p>7. Magyar királyok. Csernus Gerőtől 190</p> <p>8. Egy szem ára. Elbeszélés Halasi Bélától. 191</p> <p>9. Epigrammok. Steiner O.-tól 194</p>	<p>10. A könnyelmű fiu. Elbeszélés ford. Magyar Dávid 194</p> <p>11. Szikrák Shakespeare színműveiből. Közli Gálffy István 196</p> <p>12. Arany mondások 197</p> <p>13. Az ifjuság számára : Egyveleg 197</p> <p>14. Apró történetkék : 198</p> <p>15. Egészségtani szabályok 199</p> <p>16. Hasznos tudnivalók 199</p> <p>17. Adomák 200</p> <p>18. Történelmi naptár 200</p> <p style="padding-left: 20px;">A borítékon: Előfizetési fölhívás. Megfejtések. Kérdések. Szórejtvény. Számrejtvény. Sakkrejtvény. Hírek.</p>
--	---

A „Délibáb“-ra folyvást előfizethetni kiadó-hivatalunknál.

A második és harmadik füzetből néhányat visszavált a kiadó-hivatal az eredeti áron.

Kérdések.

— **D. R.** Azt hallottam valahol, hogy Londonban minden perczre egy születés, s minden két perczre egy halálozás esik, továbbá hogy ott 75.000 gonosztevő van. Igaz lehet ez?

— **I. K.** Igaz-e, hogy a magyar zene-irodalom sem szegény operákban, s hogy sok szép magyar opera van. Igen lekötelezne azon t. előfizetőtársam, ki e lap utján közölné velem a nevezetesebb magyar operák czimeit és szerzőit.

Számrejtvény.

Schattelesz Mórtól.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12. Régi magyar költő.
6 11 3 2. A szél istene.
11 12 6 10 3. A dicsének muzsája.
5 6 12. Egy építmény.
5 9 12. Minden emlős állatnak megvan.
6 2 6 1 3 4. Férfi név.
3 2 10 6 12. Minden templomban van.
8 3 12. Utczán található.
6 12 6. A menyasszonyt is úgy hívják.
4 9 12 10 9 4. Nagyon sokszor fordul elő.
8 6 2 1. Férfi név.
4 9 12 10 9 4. Lin lenütt honos.
8 9 10 11 12. Egy magyar király neve.
A megfejtők nevei közöltetnek.

Szórejtvény.

Sukitsch Sándortól.

Ö_r ö_ö ö_ö ml^{éé} é^é é^é l^{gy} n^{ee} e^{ed} ez a j^{dd} d^{dd}
 ö_ö ml^{éé} é^é é^é l^{gy} n^{ee} e^{ed} ez a j^{dd} d^{dd}

Számrejtvény.

Sukits Sándortól.

1 2 10 4. Bútor.
 6 13 1. Növény.
 7 10 11 9. A család egy tagja.
 12 13 11. A középkorban nagy jelentőségű volt.
 14 3 2. Fém.
 9 5 14. A hívás neve.
 1—14. Város Magyarországon.

A megfejtők nevei közöltetnek.

Sakkrejtvény.

Perlits Vilmától.

Megfejtendő lóugrás szerint.

Én	tal	ke	Já	met	ham	tem	rát	ma	dó
.	nost	tük	el	res	Arany	mig	va	öt	.
ál	fönn	ham	te	az	föld	!	ban	po	gá
		tuk	H.	ta	D.	anya	A		
			vát	ad	az	zád			
				Nyi	föld				
			nek	át	Ha	ég			
		.	ban	fe	lalt	Mig	löl		
*Lát	vonal	föld	li	rom	en	lett	az	en	te
a	vű	bi	tok	got	rend	Nyu	az	mo	!
bor	tá	Alá	ki	jelt	e	s oly	A	gat	ég

A megfejtők nevei közöltetnek. A megfejtők közül kihuzottak jutalma
 Löwy Miklós Szerb és román vigjátékai.

H i r e k.

— Széchenyi István gróf halálzásának évfordulati napját ünnepelték f. hó 11-én a temesvár belvárosi közs. elemi iskolákban. Az ünnepély oly lélekemelő volt, hogy igazán kívánatos volna, hogy olyanok a közép-tanodákban is rendeztetnének.

— Pázmány-társaság czimmel magyar kath. irodalmi-társaság alakul, melyet b. Josika Kálmán, a „Magyar Korona“ szerkesztője kezdeményezett. A társaság eszméjét a szathmári püspök terjeszté a püspöki kar elé, mely azt kedvezőleg fogadá.

— Jókai Mór „Arany ember“ czimű regényét Brelich Ernő fiumei városi titkár olasz nyelvre lefordítá.

— Az iskolai takarékpénztárak ügye hazánkban is mindinkább fejlődik. Magában a most folyó évben ismét 28 is-

kolában lett ez intézmény meghonosítva. Ezen gyarapodást is beleszámítva, van jelenleg hazánkban 695 tanító kezelése alatt 436 iskolai takarékpéntár.

— Napoleon herceg második fia, Bonaparte Lajos Jeromes herceg, ki 19 éves, a napokban tette le Párisban az irodalmi érettségi vizsgát, s belépett a cheltenhami kollegiumba.

— A harmadik egyetem fölállítása ügyében a képviselőház közoktatási bizottsága f. hó 7-én kezdte meg tanácskozásait.

— 190 csángó vonult köröztül a napokban Lugoson, Temesváron, Dettán és Verseczen át Páncsovára. Fogadtatásuk és ellátásuk mindenütt lelkes és szívélyes volt.

— Bismark herceg, a híres birodalmi kancellár egészségi állapota napról napra roszaabbul.

Számrejtvény.

Löwy Vilmostól.

3 4 8 15 5. Szin.
16 13 5. Növény.
9 8. Eszköz.
4 8 15 10. Művelt nem nélkülözhet.
2 7 11 2. Legfőbb a családban.
16 4 16 2. Magyar államférfi.
1 8 2 12 14 2. Herczegség.
1—16. Egy felejtethetlen magyar hős.

A megfejtők nevei közöltetnek.

Megfejtések.

A mult számunkban közlött talányok megfejtése a következő:

A s a k k r e j t v é n y é: Hazám, hazám szivem mindene — Szegény világ drága kínese te, — Valahányszor a hír emleget, — Megesókolom szentelt földedet. — Ha látok egy-egy régi romot — Vadvirágból koszorut fonok — Felteszem rá s akaratlan is — Ráborulok sirva magam is. Helyesen fejtették meg: Pálfi Antal Szeged, Feitl Fanny Temesvár, Dévai Gergely Mosony, Tiszai Dezső Sopron. A kitűzött jutalmat: Löwy Miklós „Szerb és román vigjáték-“ait, Tiszai Dezső nyéré el.

A s z á m t a l á n y é: Munkácsy Mihály. Helyesen fejtették meg: Pálfi Antal Szeged, Feitl Fanny Temesvár, Löwy Vilmos Módos, Fendrich Jenő S.-A.-Ujhely, Fischer Vilma Zenta, Almásy Öszkár Pozsony.

A b e t ű r e j t v é n y é Edison, Dachra, Irén, Syl, oh, n. Helyesen fejtették meg: Indali Péter Maros-Vásárhely, Herglotz Béla Kassa, Dezső Imre Győr, Janatki József Miskolcz.

Sakkrejtvény.

Perlits Vilmtól.

Megfejtendő lóugrás szerint.

			det	rá					
			is	.					
		de	teszem	Ha	aka				
	fel	szen	rábo	lan	lok	lá			
telt	föl	Ko	nok	régi	is	zat	sirva		
	fo	ró	egy	ru	tok	ma			
		telt	rút	gom	.				
			mot	egy					
			szen	szo					
		Vad	get	rág	!				
		meg	em	ko	lom	.	Va		
Ha	hir	gény	ko	vi	le	ból	kin	min	te
vi	csó	szor	ha	drá	ne	la	szi	.	a
a	rám	lág	Sze	hány	zám	ga	de	cse	vem

A megfejtők nevei közölnének. Az előfizető-megfejtők közül kihuzott utalma: Löwy Miklós „Szerb és román vigjátékai.“

Számatalány.

Bayer Károlytól.

- 1—14. Hires festő.
 6 7 5 4 5 3 8. Régi fegyver.
 7 12 7. Növény
 6 11 10 13 10. Délamerikai állam.
 11 5 3 6 7. Növény alkatrésze.
 11 12 13 5 7. Jó tulajdonság.
 4 5 13 10 2 1. Fém.

4 10 6 7 10 3 14. Nem nagy.
 4 11 5 3. Török tiszt.
 9 12 4. Növény magja
 4 10 3 6 7. Szerencés, ki bírja.
 4 12 3 4 5, 3. Táncz.
 13 5 3 6. Ékszer.
 3 5 3 12 7. Magyar a földi város.
 11 10 2. Ha az vagy, nem jó.

A megfejtők nevei közöltetnek. Az előfizető-megfejtők közül kihuzottnak jutalma Janny Imre értekezése Arany Jánosról.

Betűs rejtvény.

ifj. Krausz Adolftól.

s	s	d	d	o	o
l	i	y	i	n	
á	h	a	a		
ch	r	n			
n	n				
e					

1. Egy híres föltaláló neve.
2. Sivata Ázsiában.
3. Ország Ázsiában.
4. Folyó Romániába.
5. Indulatszó.
6. Az abc. egy betűje.

A szavak a fentebbi koczkában ugy helyeztessenek el, hogy felülről lefelé és egyenes irányban egy híres feltaláló neve legyen olvasható. — A megfejtők nevei közöltetnek.

Megfejtések.

A mult számunkban közlött talányok megfejtése a következő:

A szótag-rejtvényé (Veisz Frigyes-től) Kossuth Lajos. Helyesen fejtették meg: Bécsi Gedeon H.-M.-Vásárhely, Wellisch Adolf Fehértemplom, Pálfi Antal Szeged. A jutalmat Wellisch Adolf nyere el.

A talányé (Bayer Károlytól) Dara, dani, ruda, urad. Helyesen fejtették meg: Wellisch Adolf Fehértemplom, Pálfi Antal Szeged, Veisz Frigyes Temesvár.

A talányé (M. D.-tól) Nagy Fekete kávé. Helyesen fejtették meg: Bécsi Gedeon H.-M.-Vásárhely, Lówy Vilmos Módos, Veisz Frigyes Temesvár.

A számrejtvényé Napoleon Jeromiás herczeg. Helyesen fejtették meg: Bécsi Gedeon H.-M.-Vásárhely, Wellisch Adolf Fehértemplom, Pálfi Antal Szeged Veisz Frigyes Temesvár. A jutalmat Veisz Frigyes nyere el.

A szótag-rejtvényé (Fendrich Jenőtől) Balkán félsziget, Konstantinápoly, Helyesen fejtették meg: Bécsi Gedeon H.-M.-Vásárhely, Wellisch Adolf Fehértemplom, Pálfi Antal Szeged. Veisz Frigyes Temesvár. A nyutalmat Bécsi Gedeon nyere el.

A számtalányé: Szentivánéji álom. Helyesen fejtették meg: Wellisch Adolf Fehértemplom, Lówy Vilmos Módos.

Szótag-rejtvény.

Veisz Frigyesztől.

Ung, szaj, kas, mon, zsef, hán, szel, la, rany, das, mos, a, ni, jó, ti, ó,
ni, le, sa, lom, vár, sza, lö, bal, ór, ó, na, sa.

1. Város Magyarorszában.
2. Az ásványország egyik tagja.
3. Arpádházbéli királyok egyike.
4. Egy légnemű test.
5. Egy város éjszak Magyarorszában.
6. Egy híres államférfi neve.
7. A rómaiak történetének egyik legnevezetesebb hőse.
8. Sparta elhunyt hős királya.
9. Magyarországnak volt híres költője.
10. Igen gyakori férfinév.
11. Hazánk egyik főispánja.
12. Franciaországnak nevezetes folyója.

E 28 szótagból oly 12 szó alakítandó, melyeknek kezdő betűit felülről lefelé olvasva egy nagy magyar hazánkfia neve legyen olvasható.

A megfejtők nevei közöltetnek. Az előfizető-megfejtők közül kihuzott jutalma: Löwy Miklós „Szerb és román vigjátékai.”

Talány.

Bayer Károlytól.

a	a	a	a
a	a	d	d
d	d	d	r
r	r	u	u

E betűk egy helyenzendők el, hogy felülről lefelé, balról jobbra ugyanazon szókat adják. — A megfejtők nevei közöltetnek.

Talány.

M. D -től

K

V.

Számrejtvény.

Sukitsch Sándortól.

- 3 2 5 6 11 13 14. Város Sziciliában.
13 7 18 21 2. Állat (az örlök sorában) mely a telet alva tölti.
15 17 18 20 21. Sokasággal rokonértelmű szó.
16 2 16 2. Örömet kifejező indulatszó.
19 2 11. Nagy birodalom feje.
12 11 6 10 2 8 15. Város Franciaországban.
5 2 9 14 15. Férfi név.
1 17 13. Tagadó szócska.
1—21. Előkelő személy, ki most a közérdekeltség tárgya.

A megfejtők nevei közöltetnek. Az előfizető-megfejtők közül kihuzottjutalma Janny Imre értekezése Arany Jánosról.

Szótagrejtvény.

Fendrich Jenőtől.

A következő 44 szótagból: ál, at, ber, bu, ca, czél, czy, di, e, ér, fa, ges, gon, gor, i, ka, kez, la, lap, las, le, let, liv, lu, na, né, nó, on, po, ra, ra, rus, san, se szet, ta, te, to, tu, vi, vor, ze, ze, zok.

Az alábbi 15 szó akkép állítandó egybe, hogy kezdőbetűi felülről lefelé, végbetűi pedig alulról fölfelé olvasva, egy európai nélsziget s annak fővárosát adják:

1. Országgyűlési képviselő neve.
2. Erdes levelü növény.
3. Város Olaszországban.
4. Szükséges férfi-kellék
5. A Tiber folyó régi elnevezése.
6. Hires franczia havezér.
7. Ismert magyar költő
8. Szűkebb körü tanácskozmány.
9. Módhatározó.
10. Város Siciliában.
11. A művészet egyik ága.
12. Ókori Athénei férfi neve.
13. Phorkis leánya.
14. Muzsák egyike.
15. Gázló madár.

A megfejtők nevei közöltetnek. Az előfizető-megfejtők közül kihuzottnak jutalma Janny Imre értekezése Arany Jánosról.

Számталány.

Bécsi Gedeontól.

2 3 4 2.	A bánatos kebelt öröme kelti.
5 10 14.	A földre szép fehér lepelt borit.
16 12 14 5 15 9.	Költő s nevét büszkén az angol ejti.
1 2 10 14 4 10 1 2.	Nyugvó tengert hullámra háborit.
15 1 1 12 8 4.	A skót hegyek dicső nevü Homérja.
9 6 4 6 7 3.	Syr város volt de rég romok fedik.
11 13 9 15 1.	Név s így nevét igen sok férfi birja.
1—16.	Színmű s nagygyá tevé Shakespeare nevét.

A megfejtők nevei közöltetnek.

Megfejtések.

A mult számunkban közlött talányok megfejtése a következő:

A talányé: Kis Ernő. Helyesen fejtették meg: Bécsy Gedeon H.-M.-Vásárhely, Pálfi Antal Szeged, Kommen Elek Nagy-Kaniysa, Fischer Vilma Zenta, Fischer Nándor Temesvár, Breinfolk Gizella Temesvár. A kitűzött jutalmat: Fischer Nándor nyéré el.

Perlits Vilma számrejtvénye: Munka, jóság, szeretet. Helyesen fejtették meg: Bécsy Gedeon H.-M.-Vásárhely, Pálfi Antal Szeged, Trebitscher Gyula Budapest, Löwy Vilmos Temesvár, Fendrich Jenő S.-A.-Újhely, Kommen Elek N.-Kanizsa, Fischer Vilma Zenta, Fischer Nándor Temesvár, Wellisch Adolf Fehértemplom, Schattelesz Mór és Breinfolk Giza Temesvár, Halász Kornélia és Erzsébet Vojtek. A kitűzött jutalmat Trebitscher Gyula nyéré el.

Schattelesz Mór számrejtvényé: Capistrán. Helyesen fejtették meg a fentebiek. A kitűzött jutalmat Löwy Vilmos nyéré el.

Bayer Károly számrejtvénye: Petőfi Sándor. Helyesen fejtették meg a fentebiek. A kitűzött jutalmat Fendrich Jenő nyéré el.

keritünk.
fogjuk.
értekezését
W. F. T—

pedig hossz
lesz s mely

pester Kor
ára a 200
lap csak
politikai n
meg mind

A költő m

A megfejt
Janny Im

Van sok
Kinek ke
Az étel u
Hogyha

Szerkesztői üzenetek.

— H. B. tanár P. n. Köszönet; tanulmányos cikkeire legközelebb sort kerítünk. — T. M. P—n. Sikert, szép fordítás; nemi módosításokkal közölni fogjuk. — K. B. P—n. Sikert fordítás; jönni fog. — St. Ö. Sz—d. Szép értekezését a jövő számban közöljük. — F. J. S.-A.-Ujhely. A vers jönni fog. — W. F. P—r. Alkalmilag közöljük a beküldöttet.

Kérdések.

— Mi az oka annak, hogy a farsang az egyik évben rövid, a másikban pedig hosszú, s hogy lehet azt kiszámítani: melyik évben, minő hosszú farsang lesz s mely napokra esnek a husvéti ünnepek?

R. J.

Feleletek.

— D. G.-nak. Magyarországon az „Országgyűlési Értesítő“ és a „Budapesti Korrespondenz“ című könyvmatu lapok azok, melyeknek évi előfizetési ára a 200 frtot meghaladja. A bécsi „Pol. Corr.“ előfizetési ára 300 frt, pedig e lap csak egy oldalon jelenik meg naponként. Párizsban van egy könyvmatu politikai napilap, melynek előfizetési ára 500 frt. E pénzen aztán hintón küldik meg minden előfizetőnek a maga lapját.

E. R.

— F—y-nek: Ime „A szabad paraszt és fia“ című vers:

„Apám, igaz-e, hogy
Én is szabad vagyok.
Rabterhet és igát
Többé nem hordozok?“

„Igaz fiam! A rab-
Terhek megszüntenek.
Szabadságunk fejét
Az Isten áldja meg!“

„Kinek köszönhetem,
Mondd meg csak, jó apám.
— Szivem majd megszakad —
Hogy már szabad hazám?“

„Köszönd azt nemzeted
Hü őrizőinek,
A jó királynak, és
Hüségesek népének.“

„A népet és királyt,
Szólj, hol találhatom?
Emennek s annak is
Lábát hadd csókolom!“

„Fiam szabad fiú
Földig nem görnyedez.
Emelt fővel fordul
Emberhez, Istenhez.“

„Apám, hát kardot adj,
Hadd lássák meg — ha kell —
Mint védi, őket a
Szabad pór vérivel!“

A költő nevét nem tudom.

D. B.

Talány.

Sukitsch Sándortól.

r r r r r r r r

A megfejtők nevei közölnetnek. Az előfizető-megfejtők közül kihuzottnak jutalma: Janny Imre értekezése Arany Jánosról.

Számrejtvény.

Perliits Vilmától.

Van sok kedves s szép leánya,
Kinek kereszt-neve: 6 7 12 8 5.

Az étel ugy nem jó,
Hogyha ninesen benne sok: 8 7.

Husvétkor a feltámadás
Ünnepére festesz: 18 7 6 9 11 16.

A családban legkedvesebb a
Hőn szerető, édes: 1 5 1 5.

kevésnek sohse mondod,
 A Ellenkező képen, hogy: 11 7 4. Több van oly nagy folyó,
 Mint Spanyolhonban a: 18 9 6 7.
 Ki valakit jönni vár,
 Nem megy az sehova ma: 1 9 14. Nem a legjobb gazdaság az
 Hol az udvaron sok a: 10 5 12.
 Földmives hasznos eszköze,
 Összel s tavasszal az: 17 4 13. Nem juthat be rabló,
 Ha jó erős az: 9 6 18 7.
 Mint az ember szivét a bú,
 Ugy rája a korhadt fáét a: 11 12 2. Hogy el ne tévedsz szük ösvényedet,
 Jelölje azt: 1—18.

A megfejtők nevei közöltetnek. Az előfizető-megfejtők jutalma: Löwy Miklós „Szerb és román vigjátékai.“ uzot

Számrejtvény.

Schatteles Mártól.

- 1 2 5 6 10 9 8. Hivatalnok.
 4 8 1 2. Tanulók nem nélkülözhetik.
 2 10 10 2. Női név.
 5 6 2 1 2 5 6. Katonáknál található.
 8 9 1. Rovar.
 8 9 10 1. Hires fürdőhely Magyarországon.
 7 4 5 6 2. Magyar államférfiu.
 1 2 8. Testrészt.
 5 6 9 8. A növénynek egy része.
 10 9 5 6 10 2 3. A vőlegény és menyasszony legkedvesebb napja.
 1—10. Egy felejthetetlen magyar hős.

A megfejtők nevei közöltetnek. Az előfizető-megfejtők közül kihuzottnak jutalma: Janny Imre értekezése Arany Jánosról.

Számrejtvény.

Bayer Károlytól.

- 1 6 12 11 7. Egy szín.
 2 12 10 4. Árnyékos hely.
 3 2 3 4. Magas pont.
 4 10 4 9. Férfi név.
 5 11 10 11 12. Ruhád képezi azt.
 6 7 3 2 9. Imadás tárgya.
 7 8 7. növény.
 8 12. eszköz.
 9 8 9 8 7. Magyar alföldi város.
 10 6 10 11. Ország alapítója.
 11 12 12. Testrészt.
 12 11 10 11 7 3 11. Város Törökországban.

Ezen számok felülről lefelé egy híres lyrikus nevét adják. Az előfizető-megfejtők közül kihuzottnak jutalma: Janny Imre értekezése Arany Jánosról.

Megfejtések.

Az ötödik számban közölt talányok megfejtését a hatodik szám megjelenése után beküldte hozzánk: Sukitsch Sándor N.-Kanizsáról.

A mult számunkban közölt talányok megfejtése a következő:

A számrejtvényé: Számrejtvény. Helyesen fejtették meg: Fendrich Jenő S.-A.-Ujhely, Löwy Vilmos Temesvár, Fischer Vilma Zenta, Halász Kornélia és Erzsébet Vojtek, Veisz Frigyes Temesvár, Wellisch Adolf Fehértemplom, Löwinger Arnold Temesvár. A kitűzött jutalmat Fendrich Jenő nyéré el.

A szótágrejtvényé: Guiseppe Verdi. Helyesen fejtették meg: Kovács Antal Kassa, Dezső Géza Komárom, Elek György Maros-Vásárhely, Csabi Kálmán Déva. — A kitűzött jutalmat Dezső Géza nyéré el.

A számtalányé: Tunega Géza Sopron, Szücs Zsigmond Kassa, Pálfi Anta Szeged, Alaics Zoltán Győr.

A talányé: Kilencz. Helyesen fejtették meg: Pálfi Antal Szeged, Várkony Emil Brassó, Holló János Kolozsvár, Benigni Oszkár Pozsony, Deutsch Sándor Szeged.

Szerkesztői üzenetek.

P. V. V.—a. Köszönet a talányokért; jönni fognak. — V. F. T—r. Rejt-
vényét közölni fogjuk. — F. J. S.-A.-U. A szőrejtvényre sort kerítünk. — St. O.
és Cs. M. S—d. Magánlevelet irtunk. — R. M. A—d. Petőfi emlékezete az
utóbbi időben már annyiak által lett megírva, hogy az öné teljességgel nem lehet
új. Nem közölhetjük. Küldjön mást. — R. J. T—r. A most beküldött gyöngye;
az előbbi jobb, s némi változtatással jönni fog. — L. A. T—r. Lenau e verse
már szebb, jobb fordításban ismeretes a magyar olvasó-közönség előtt. Tegyen
kísérletet egy másik fordításával.

Kérdések.

— D. E.-nek. Igen lekötelez, ha a főbbi versszakot közli. Fogadja előre is
köszönetem. F—y.

— Szabad-e egy fölnőtt leánynak tegezni egykori gyermekkori játszó-
társait, kik időközben már szintén nagyokká, férfiakká lettek? Választ kér t.
előfizetőtársaitól a kiváncsi barna.

— Igaz-e, hogy vannak hirlapok, melyeknek előfizetési ára évenként
2—3—400 frt. D. G.

Számrejtvény.

Bécsi Geleontól.

1 2 6 4 10 5 6 4. Egy tündöklő női erény.

11 10 4 6 8. Egy európai nemzet.

3 5. Kézművesek által használt eszköz.

5 6 4 10 11 2. Sok férfi keblét táplálja ez.

1 2 3 7. Az emberi test egy része.

9 3 5. Hazánkban ez hajdan sok volt.

1—12. Mindig magad előtt láthatsz, ha a „Déliabá”-ban lapozgatsz.

A megfejtők nevei közöltetnek. Az előfizető-megfejtők közül kihuzottnak
jutalma: Löwy Miklós „Szerb és román vigjátékai”.

Számталány.

Perczel Adolftól.

Egy tizenhat részre osztott koezkában a számok egytől tizenhatig egy
helyezendők el, hogy azok jobbról balra, fölülről lefelé, vagy ellenkezőleg es
keresztbe is 34-et adjanak.

A megfejtők nevei közöltetnek.

Szótag-rejtvény.

Assael Zsigmondtól.

El, je, en, tai, ses, ró, pód, is, iz, ib, gu, ti, dre, re, el, rám, lany, ur,
grit, u, som, lak, brád, bré, pár, lor, vol, e, dó, lám, ra, ay, ek, n, er, et.

1. Egy nevezetes város Európában.

2. Velencei származásu kalandor.

3. Egy francia író.

4. Egy nő név.

5. Egy vallás.

6. Sziget az Antillákban.

7. Lengyel fejedelem.

8. Egy elem.

9. Szikla templomáról lett nevezetes város.

10. Király az ó-korban.

11. Állam Amerikában.

12. Egy vezér fia.

13. Egy felekezet.

Ezen 13 szó úgy állítandó egymás alá, hogy kezdő betűik felülről lefelé
olvassa egy híres olasz zeneszerző nevét adják.

A megfejtők nevei közöltetnek.

A megfejtők közül kihuzottnak jutalma: Petőfi: Hohér kötele.

Talány.

Perczel Adolftól.

Melyik azon szám, mely ha bármely számmal szoroztatik, a szorzat számjegyeinek összege vagy magát az illető számot vagy annak többszörösét adja?
A megfejtők nevei közöltetnek.

Adomák.

Tanító: Hadd lássam mennyire haladtatok a számtanban! — Gyula, mond csak, ha atyád kölcsönöz nekem 10 frtot és én adok neki hónaponként 1 frtot kamatul, mennyit kap egy év alatt tőlem.

Gyula: Semennyit!

Tanító: Hogyan?

Gyula: Mert atyám mult héten azt mondta, hogy a tanító urnak nem kölcsönzők semmit, mert a kölcsönvett imakönyvemem sem adta vissza.
V. F.

— Segítsd talpra állitanom a szekereket Andris!

— Nem lehet ám! Levelet viszek! A jobb kezemben ehun ni, a szolgabírónak; a balkezemben — ehun ni, a végrehajtónak. Ha már most leteszem, hát azután nem tudom, melyiket vigyem a szolgabírónek, melyiket a végrehajtónak. Isten áldja meg kegyelmed, Mihály bátyám!

Megfejtések.

A mult számunkban közölt talányok megfejtése a következő:

A számrejtvényé: Vörösmarty Mihál. Helyesen fejtették meg: Bécsi Gedeon H.-M.-Vásárhely, Löwy Vilmos Temesvár, Pálffy Antal Szeged, Halász Kornélia és Erzsébet Vojtek, Grádl Manó Temesvár, Bayer Károly Temesvár, Dsida Sándor Temesvár, Fischer Vilma Zenta, Veisz Frigyes Temesvár, Perlits Vilma Vukova, Fendrich Jenő, S.-A.-Ujhely, Feitl Fanny Temesvár, Löwinger Arnold Temesvár, Billitz Otto Temesvár, Wunder Ferencz Fehértemplom, Wellisch Adolf Fehértemplom, Kommen Elek N.-Kanizsa, Breinfolk Giza Temesvár, Schatteles Mór Temesvár, Schwarz Armin Arad.

A kitűzött jutalmat: „A nagy természet és kiesiny ember.“ Értekezlet Hoitsy Páltól, Billitz Otto nyéré el.

A szórejtvényé: Sokrátés ivadéka. Helyesen fejtették meg: Bécsi Gedeon H.-M.-Vásárhely, Pálfi Antal Szeged, Fischer Vilma Zenta, Veisz Frigyes, Temesvár, Perlits Vilma Vukova, Fendrich Jenő S.-A.-Ujhely, Feitl Fanny Temesvár, Löwinger Arnold Temesvár, Billitz Otto Temesvár, Wunder Ferencz Fehértemplom, Wellisch Adolf Fehértemplom, Kommen Elek N.-Kanizsa, Breinfolk Giza Temesvár, Schatteles Mór, Temesvár, Schwartz Armin Arad.

A kitűzött jutalmat: Rudnyánszky Gyula: „Gyermek színháza“, Wellisch Adolf nyéré el.

A talányé: Hur, uhu és rud. Helyesen fejtették meg: Bécsi Gedeon H.-M.-Vásárhely, Pálfi Antal Szeged, Grádl Manó Temesvár, Dsida Sándor Temesvár, Veisz Frigyes Temesvár, Perlits Vilma Vukova, Fendrich Jenő S.-A.-Ujhely, Feitl Fanny Temesvár, Billitz Otto Temesvár, Wunder Ferencz Fehértemplom, Wellisch Adolf Fehértemplom, Kommen Elek N.-Kanizsa, Schatteles Mór és Breinfolk Giza Temesvár.

A szótag-rejtvényé: Czuczor Gergely és Kölesei Ferencz. Helyesen fejtették meg: Veisz Frigyes Temesvár, Perlits Vilma Vukova, Feitl Fanny Temesvár, Breinfolk Giza Temesvár.

E szótag-rejtvénybe sajtó-hibák esuszta be, melyeket a figyelmes megfejtők — mint látjuk — önmaguk kiigazítottak; nevezetesen kels helyett kel, ve helyett oe. gá helyett ga, s hava helyett tava értendő.